

© Bok-Makaren AB

AJA BAJA,

**Alfons
Åberg!**

Materialet är skapat av Hanna Lundström på Sydkustens ordkonstskola

Nätverket Svenska nu koordineras av
Hanaholmen – kulturcentrum för Sverige och Finland

www.svenskanu.fi | svenskanu@hanaholmen.fi
Hanaholmen – kulturcentrum för Sverige och Finland
Hanaholmsstranden 5, 02100 Esbo | +358 400 605 565 | www.hanaholmen.fi

facebook.com/svenskanu

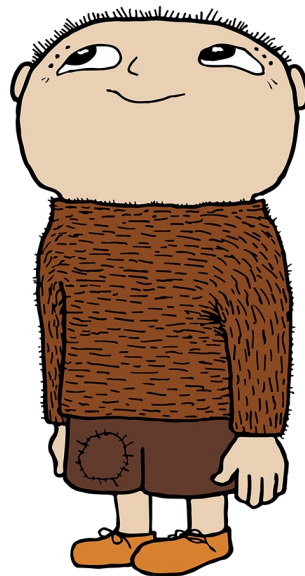
twitter.com/svenskanu

instagram.com/svenskanu

Den här **handledningen** introducerar boken Aja baja, Alfons Åberg. Det finns diskussionsfrågor som är bra att göra redan innan man läser boken och en ordloop som introducerar ord som hjälper eleverna att få en förhandsuppfattning av berättelsen. Det finns också frågor som fördjupar läsoplevelsen genom diskussion under läsningens gång. Genom att skapa själva får eleverna bygga, rita och reflektera kring lek, fantasi och resor.

Böckerna om Alfons är bilderböcker där bilderna verkligen bidrar till berättandet. Ifall böckerna ska läsas högt för en grupp är det bra att fästa uppmärksamhet vid att alla i gruppen ser bilderna. Den här helheten fokuserar särskilt på boken Aja baja, Alfons Åberg, men introducerar också bilderboken som genre. ●

© Bok-Makaren AB

1. Diskutera

Samla förkunskap

- Vad betyder "Aja baja"?
- Vilka saker kan du komma på som är "Aja baja", alltså förbjudna, i skolan eller hemma?
- I boken kommer du att stöta på någon som vill "vara ifred". Vad betyder "vara ifred" för dig?
- Vad gör du helst när du "är ifred"? Vad gör du helst tillsammans med någon?

Undersök pärbilden:

- Vilket djur kan du se på pärbilden?
- Vad håller Alfons på med?
- Vad tror du att det kan hända i en bok som heter Aja baja, Alfons Åberg?

Undersök baksidestexten:

- Vilka personer verkar vara med i berättelsen?
- Vad vill pappa?
- Vad vill Alfons?

2. Prata på

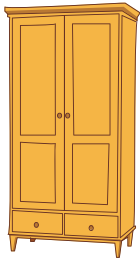
med ord ur Aja baja, Alfons Åberg

Bekanta er med orden i ordloopen så att alla känner till alla ord. Arbeta med ordloopen enligt följande:

- Varje elev får ett kort, och läraren berättar vilken elev som ska starta loopen. Den eleven använder informationen som finns överst på kortet för att starta loopen genom att säga t.ex. "Jag har *garderob*".
- Informationen längst nere på kortet används för att engagera följande elev enligt mönstret "Vem har *verktyslåda*?"
- Sedan tar eleven som har ordet *verktyslåda* överst på sitt kort över och loopen fortsätter tills alla fått vara med.
- Öva på orden genom att göra ordloopen flera gånger.

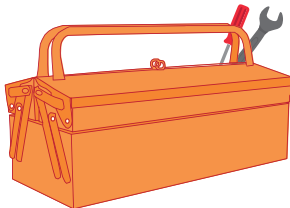
Ordloop

JAG HAR...

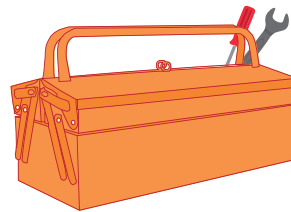
GARDEROB

VEM HAR...

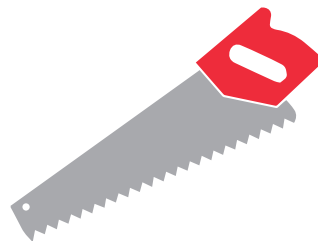
VERKTYGSLÅDA?

JAG HAR...

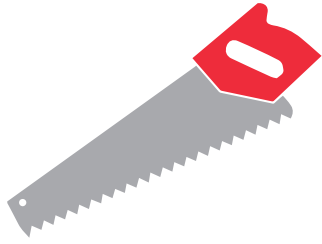
VERKTYGSLÅDA

VEM HAR...

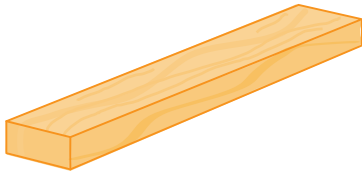
SÅG?

JAG HAR...

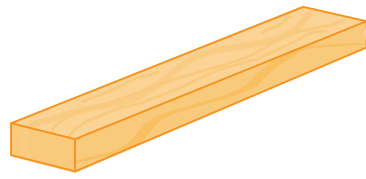
SÅG

VEM HAR...

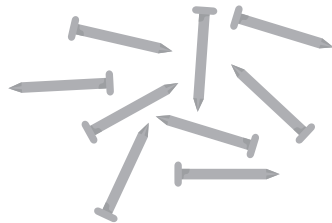
BRÄDA?

JAG HAR...

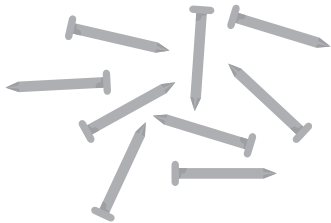
BRÄDA

VEM HAR...

SPIK?

JAG HAR...

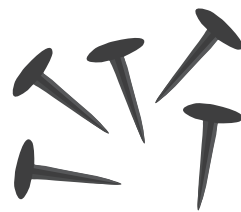
SPIK

VEM HAR...

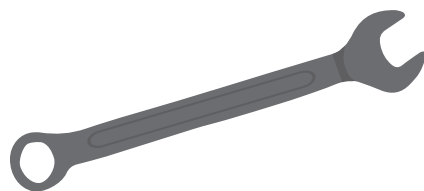
NUBB?

JAG HAR...

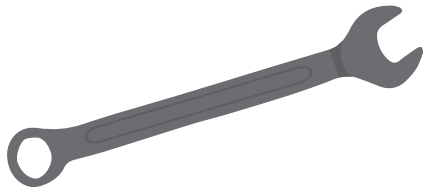
NUBB

VEM HAR...

SKIFTNYCKEL?

JAG HAR...

SKIFTNYCKEL

VEM HAR...

HAMMARE?

JAG HAR...

HAMMARE

VEM HAR...

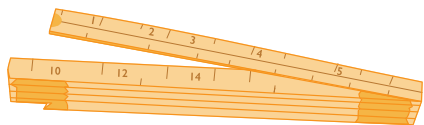
SKRUVMEJSEL?

JAG HAR...

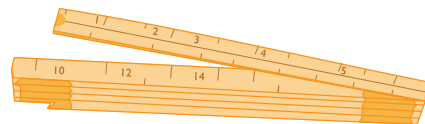
SKRUVMEJSEL

VEM HAR...

TUMSTOCK?

JAG HAR...

TUMSTOCK

VEM HAR...

TÅNG?

JAG HAR...

TÅNG

VEM HAR...

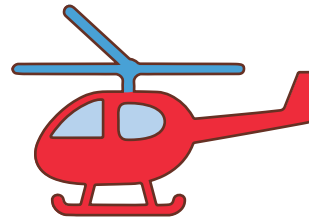
KOJA?

JAG HAR...

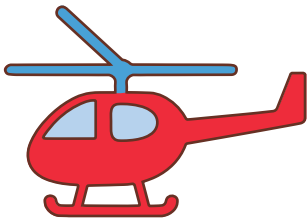
KOJA

VEM HAR...

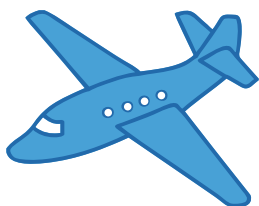
HELIKOPTER?

JAG HAR...

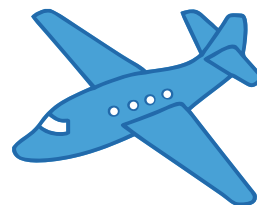
HELIKOPTER

VEM HAR...

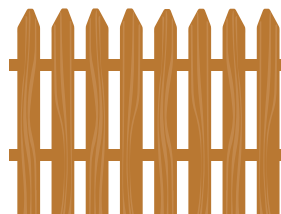
FLYGPLAN?

JAG HAR...

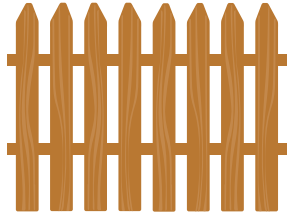
FLYGPLAN

VEM HAR...

STAKET?

JAG HAR...

STAKET

VEM HAR...

TU-NYHETER?

JAG HAR...

TU-NYHETER

VEM HAR...

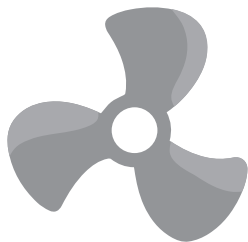
DJUNGEL?

JAG HAR...

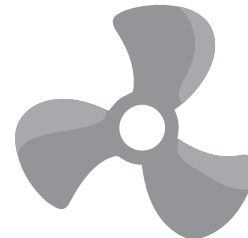
DJUNGEL

VEM HAR...

PROPELLER?

JAG HAR...

PROPELLER

VEM HAR...

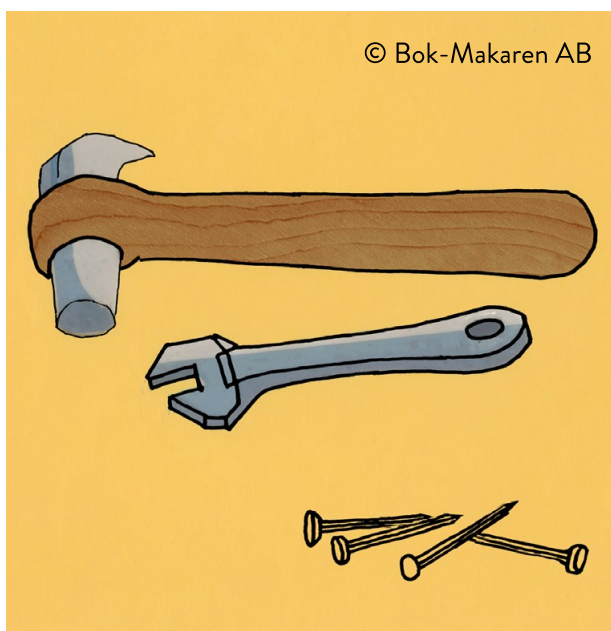

GARDEROB?

3. Läs och lyssna

Redskap och verktyg

Läs boken högt och undersök de olika uppslagen. Lyssna särskilt efter namn på verktyg och redskap. Räck upp handen varje gång du hör namnet på ett redskap eller verktyg.

Känslor, fantasi och verklighet

Läs boken en gång till och undersök ett uppslag i taget. Fokusera på känslor och rörelsen från vardag till fantasi och tillbaka. Genom att iakttä både Alfons och pappa kommer ni att kunna diskutera hur Alfons och pappa först är på varsitt håll för att sedan förenas i leken.

Stödfrågor för diskussion i samband med varje uppslag:

- Vad gör pappa på det här uppslaget?
- Vad gör Alfons?
- Vilka känslor känner Alfons?
- Tror du det som visas på uppslaget händer i Alfons verklighet eller i Alfons fantasi?

4. Pröva på

Helikopterperspektiv

Från en helikopter kan man se platser uppifrån, och då ser allting annorlunda ut. I den här övningen ritar eleverna kartor av klassrummet och skolgården. Eleverna markerar först några fasta platser för att öva. Sedan placerar läraren ut en Alfonsbok på tre olika ställen i rummet eller på skolgården. Eleverna markerar bokens plats med en cirkel. Till sist får också eleverna placera ut boken på olika ställen och låta kompisarna rita in bokens plats på kartan.

a. Rita en karta som visar ditt klassrum uppifrån

Markera din sittplats med ett X.

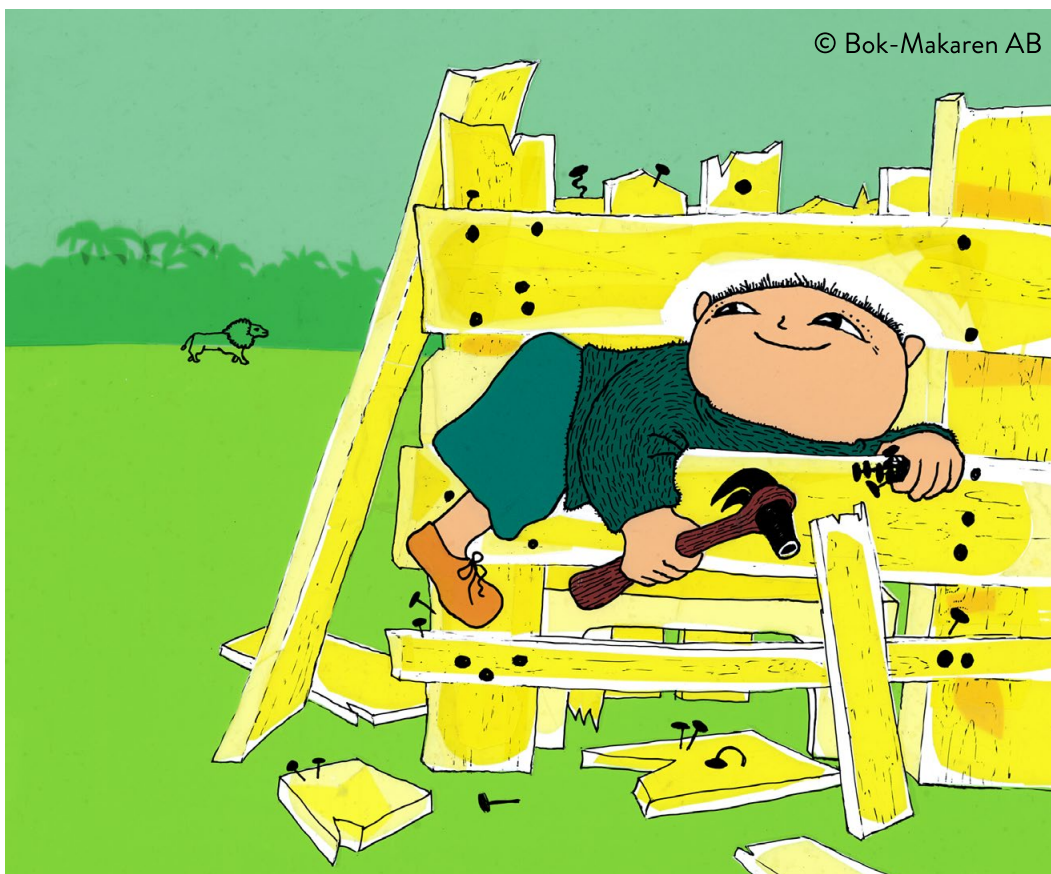
Markera var Alfonsboken finns med en cirkel.

b. Rita skolgården uppifrån

Markera den roligaste platsen på gården med ett X.

Markera den mest spännande platsen på gården med ett Z.

Markera var Alfonsboken finns med en cirkel.

5. Skapa själ

Drömresan

Alfons leker att han är ute och reser långt, långt bort.

Vart på jorden skulle du allra helst vilja åka?

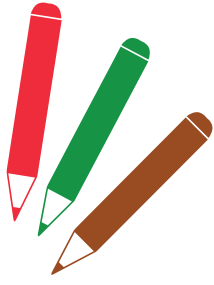
Rita den platsen uppifrån, som en karta, eller som om du skulle se platsen från en helikopter.

Berätta tre saker om platsen.

- Vad kan man se där?
- Hur känns det att vara där?
- Hur doftar det där?

Vad skulle du packa med dig på en resa till platsen?

- Skriv en lista på allt som du tror att du kunde behöva.
- Rita det du skulle ta med dig in i resväskan.

6. Diskutera

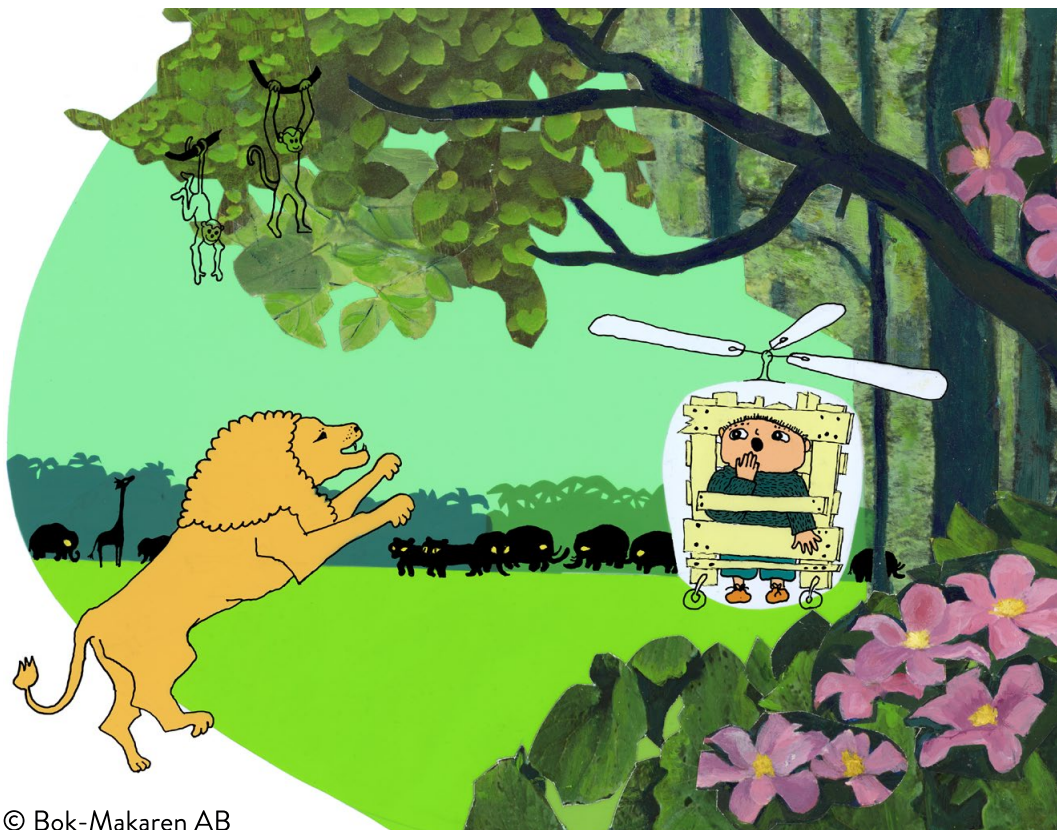
Lek och fantasi

Alfons leker och fantiserar att han åker långt bort, ända till en djungel. Efter en stund lyckas han locka med sin pappa i leken och båda två verkar ha väldigt roligt.

- Alfons pappa vill inte vara med och leka i början av boken. Vad tycker du att man kan göra för att locka med någon i en lek?
- Vad gör Alfons för att locka med pappa i leken? Undersök uppslaget s. 16- s. 17.

Diskutera i grupper på tre

- Vilka lekar känner du till?
- Vilka lekar är sådana där man ska fantisera?
- Vilka lekar är sådana där man bestämmer regler på förhand?
- Vilka lekar har noggranna regler och vilka lekar har friare regler?
- Vad är det för skillnad mellan lek och sport?
- Vad är det för skillnad mellan lek och spel?

© Bok-Makaren AB

7. Skapa själv

Stegvis mot en egen text

Skriv en text som heter **Min allra bästa lek**.

a. **Planera din text genom att svara på följande frågor:**

- Har leken ett namn?
- Vem brukar vara med i leken?
- Vad går leken ut på?
- Vad kan du höra när du leker leken?
- Hur känns det att leka leken?
- Vad var det bästa med leken?

b. **Skriv texten på papper eller dator.**

c. **Presentera era texter för varandra.**

d. **Lek varandras lekar i gruppen!**

e. **Skapa en helt ny lek/en helt ny sport/ ett helt nytt spel som inte ännu finns**

8. Pröva på

Bygga och planera

1. Alfons leker att han snickrar en helikopter i boken Aja baja, Alfons Åberg. Hitta på olika saker som Alfons kan snickra eller bygga!

Pröva att bygga dem på något av följande sätt:

- Av möbler som finns i klassrummet
- Av glasspinnar
- Av legoklossar
- Av naturmaterial
- Av äggkartonger eller annat material som går att återanvända

2. I vissa Alfons-böcker kan man se att Alfons tycker mycket om att leka i kojor. Rita och planera dina drömmars trädkoja. Vad har den för funktioner och finesser och vad allt kan man göra där?